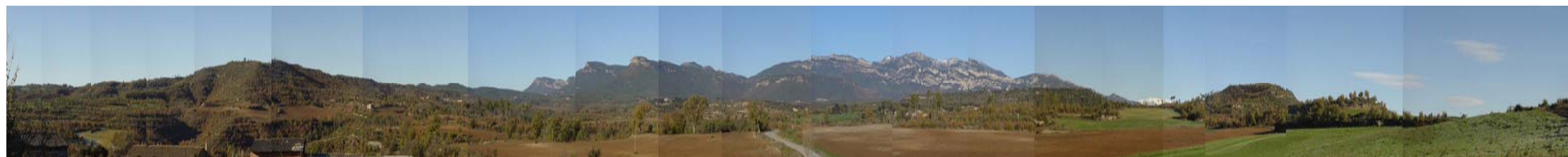

CARTA DEL PAISATGE DEL BERGUEDÀ

CARTA DEL PAISATGE DEL BERGUEDÀ

Març 2007

Direcció:

Albert Cortina i Ramos

Josep Gordi i Serrat

Equip Redactor:

Albert Albertí i Parés

Geògraf

Laboratori d'Anàlisi i Gestió del Paisatge
Universitat de Girona

Albert Cortina i Ramos

Advocat

Estudi DTUM

Josep Gordi i Serrat

Geògraf

Laboratori d'Anàlisi i Gestió del Paisatge
Universitat de Girona

Presentació

El Consell Comarcal del Berguedà té com a objectius principals, dinamitzar el desenvolupament i la millora del sector turístic a la comarca com un dels seus principals motors econòmics, així com protegir, millorar i valoritzar el paisatge del Berguedà mitjançant una gestió dinàmica del territori de la comarca.

En aquesta línia, el Consell Comarcal està treballant des de l'any 2005 en el Pla de Foment Turístic del Berguedà concedit per la Direcció General de Turisme del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya. El Pla de Foment Turístic té com a objectiu principal realitzar les millores de l'economia de la comarca tot potenciant el sector turístic del Berguedà.

Les accions proposades en el Pla de Foment sorgeixen de les indicacions del Pla de Màrqueting Turístic realitzat durant el darrer semestre del 2004 i el primer semestre del 2005, per encàrrec de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, a instàncies dels empresaris turístics del Berguedà.

El mes de febrer de 2006 es va signar el Conveni de col·laboració amb la intenció de dur a terme la gestió del Pla de Foment Turístic del Berguedà¹.

Un dels principals objectius del citat Pla de Foment Turístic és la millora del paisatge. En aquesta línia s'estableix com una de les accions prioritàries derivades d'aquest objectiu l'elaboració i signatura de la **Carta del Paisatge del Berguedà** que pretén ser un document útil, en primer lloc, per a obtenir un marc comú referencial que faciliti l'entesa i el consens entre els agents implicats en les transformacions i la gestió del paisatge del Berguedà, sovint amb visions i interessos no coincidents.

D'altra banda, la diagnosi i les propostes elaborades a la Carta del Paisatge proporcionen dades específiques que podran ser tingudes en compte en els processos de planificació territorial, urbanística i sectorial endegats per les diferents administracions.

Finalment, el seguiment del programa de gestió i execució dels acords establerts amb caràcter voluntari a la Carta del Paisatge del Berguedà sobre els objectius de qualitat paisatgística han de permetre aplicar i difondre noves pautes d'intervenció i de gestió dinàmica del paisatge basades en el reconeixement del seu caràcter com a bé d'interès col·lectiu i han de procurar el seu valor dinamitzador de les economies de la comarca i del desenvolupament local.

Berga, a 26 de març de 2007

Montserrat Ribera i Puig

Presidenta del Consell Comarca del Berguedà

¹ El Conveni de col·laboració en relació al Pla de Foment Turístic del Berguedà va ser signat en data 22 de febrer de 2006 pel Consell Comarcal del Berguedà, el Consorci de Turisme de l'Alt Berguedà, el Consorci de la Ruta Minera, el Consorci del Parc Fluvial del Llobregat, el Consorci de Formació i Iniciatives Cercs - Berguedà, l'Associació d'Empresaris i Activitats Turístiques del Berguedà, la Delegació al Berguedà de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, el Gremi d'Hostaleria del Berguedà, l'Associació d'Agroturisme del Berguedà, l'Ajuntament de Berga i la Diputació de Barcelona.

Introducció

Què és una Carta del Paisatge?

D'acord amb la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya, la Carta del Paisatge és un instrument voluntari de concertació d'estratègies entre els agents públics i els privats d'un determinat territori orientat a promoure la millora dels paisatges i de la qualitat de vida de les comunitats mitjançant l'establiment d'objectius, acords i estratègies de gestió. Aquest tipus d'instrument s'ha manifestat útil en d'altres països, en contextos similars als nostres.

La Carta del Paisatge no és doncs una simple declaració testimonial de principis, sinó un document de caràcter públic i de compromís a favor del paisatge on les parts signants es comprometen davant la societat a formar part d'un projecte col·lectiu i a treballar en conseqüència per a assolir els compromisos signats.

Qui promou la Carta del Paisatge del Berguedà?

Els diversos agents del territori del Berguedà promouen la present Carta del Paisatge i incentiven a la resta d'agents i als ciutadans i ciutadanes de la comarca a la participació en la mateixa. El procés, no obstant, ha requerit que el lideratge l'hagi assumit el Consell Comarcal del Berguedà, que és l'administració que ha formulat la seva redacció, que impulsa les adhesions i que coordina les diverses parts per assolir finalment la signatura del present document de consens de la Carta del Paisatge.

La Direcció General d'Arquitectura i Paisatge del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya², ha participat activament en la revisió i validació de la Carta del Paisatge del Berguedà, d'acord amb els continguts de la Llei de Protecció i Gestió del Paisatge de Catalunya i del seu Reglament, col·laborant amb l'equip redactor i assessorant als agents durant el procés de preparació, redacció i implementació dels acords assolits a la Carta del Paisatge.

² Jaume Busquets (Subdirector general de paisatge i acció territorial), Lourdes Feixa (Cap de servei d'acció comarcal) i Cinto Hom (Cap de Servei de paisatge).

També han participat especialment en aquest procés la Direcció General de Turisme del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya³, la Delegació en matèria de turisme de l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona⁴, així com altres responsables i tècnics d'organismes i institucions públiques⁵

Quins han estat els requeriments per a la signatura de la Carta del Paisatge del Berguedà?

La redacció i signatura de la Carta del Paisatge és un procediment complex que requereix un seguiment rigorós d'un procés de caràcter participatiu, que ha constatat de tres fases principals⁶:

1. L'elaboració de la diagnosi de les dinàmiques del paisatge.

La diagnosi s'ha orientat principalment a detectar les dinàmiques del paisatge del Berguedà i a discriminar les variables i agents associats a aquestes dinàmiques, determinant els riscos que comprometen el manteniment de la qualitat paisatgística de la comarca.

Es constata que sense un bon coneixement del territori i del paisatge, de les tendències que experimenta i de les dinàmiques que l'afecten, no es poden abordar les següents fases del

³ Jaume Font (Subdirector general de programació turística)

⁴ Esteve Terradas (Diputat delegat en matèria de turisme), Teresa Planes (Comissionada en turisme) i Xavier Font (Cap de l'oficina tècnica de turisme)

⁵ Jordi Garcia (Director del parc natural Cadi-Moixeró), Marc Sallent (Tècnic del Departament de medi ambient i habitatge de la Generalitat de Catalunya), Josep Prat (Cap de l'oficina comarcal del Departament d'agricultura, alimentació i acció rural de la Generalitat de Catalunya), Miguel Angel Sobrino (Enginyer forestal comarcal), Rosa Colomer (Gerent del Consorci de turisme de l'Alt Berguedà), Ferran Civil i Anna Boixader (President i Tècnica del Consorci de la ruta minera), Núria Matamala i Gemma Malet (Tècniques del Consorci del parc fluvial del Llobregat), Eduard Barcons i Carme Padros (Gerent i tècnica del Consorci de formació i iniciatives Cercs-Berguedà), Enric Montaña, Maria Segarra i Silvia Silberstein (President de delegació i tècniques de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona), Carme Sallés (Presidenta de l'Associació d'agroturisme del Berguedà), Antoni Barat (President de l'Associació Hosteleria i Turisme del Berguedà), Joan Pous i Karina Behar (President i tècnica del Consell Regulador del Camí dels Bons Homes), Rosa Serra (Membre d'Àmbit de recerques del Berguedà – L'Erol) i Xavier Campillo.(tècnic).

⁶ La metodologia utilitzada per la redacció de la Carta del Paisatge del Berguedà s'ha ajustat al document anomenat " Plec de condicions tècniques per a l'elaboració d'una Carta de Paisatge" elaborat per la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge. Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya.

treball. No hem pretès doncs realitzar un recull exhaustiu de documentació sobre el paisatge, sinó que hem intentat precisar les seves característiques fonamentals, detectar la seva tendència o evolució, i establir quins són els valors atribuïts per la població.

2. La definició d'objectius de qualitat paisatgística⁷.

Aquesta fase ha consistit en la concreció d'objectius de qualitat paisatgística a assolir dins l'àmbit territorial que abasta la Carta del Paisatge, és a dir, la comarca del Berguedà.

Aquests objectius de qualitat s'han determinat amb caràcter general i pretenen ser coherents amb els objectius de qualitat que s'estableixin per a cadascuna de les grans unitats de paisatge quan es defineixin en el corresponent Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals de Catalunya.

Els objectius de qualitat de la Carta del Paisatge del Berguedà contenen un major nivell de concreció que els que s'hauran d'establir, en el seu dia, en el corresponent Catàleg de Paisatge que elabori l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

Per a la definició dels objectius de qualitat paisatgística s'ha dut a terme un procés participatiu amb els agents implicats en les transformacions que tenen lloc en el paisatge i en el seu ús, i amb els ciutadans i ciutadanes de la comarca.

3. La redacció del programa de gestió del paisatge.

En aquesta fase s'han concretat les accions específiques que cal emprendre per part dels diversos agents – i de forma coordinada- per tal d'assolir els objectius de qualitat definits per la Carta del Paisatge.

En l'elaboració del Programa de gestió del paisatge, i per cadascun dels objectius de qualitat paisatgística establerts, s'han assignat responsabilitats, seleccionat els instruments d'acció més apropiats, determinat recursos i mitjans econòmics, i establert un calendari per al compliment dels compromisos de cadascuna de les parts signats.

Quins són els documents que integren la Carta del Paisatge del Berguedà?

D'acord amb les fases enumerades en l'apartat anterior, la Carta del Paisatge del Berguedà s'estructura de la següent forma:

A) Documents de procés

Aquests documents són el resultat del procés d'elaboració de la Carta del Paisatge a partir de les tres fases abans enumerades:

Fase 1ª Elaboració de la diagnosi de les dinàmiques del paisatge.

Fase 2ª Definició dels objectius de qualitat paisatgística.

Fase 3ª Redacció del programa de gestió del paisatge.

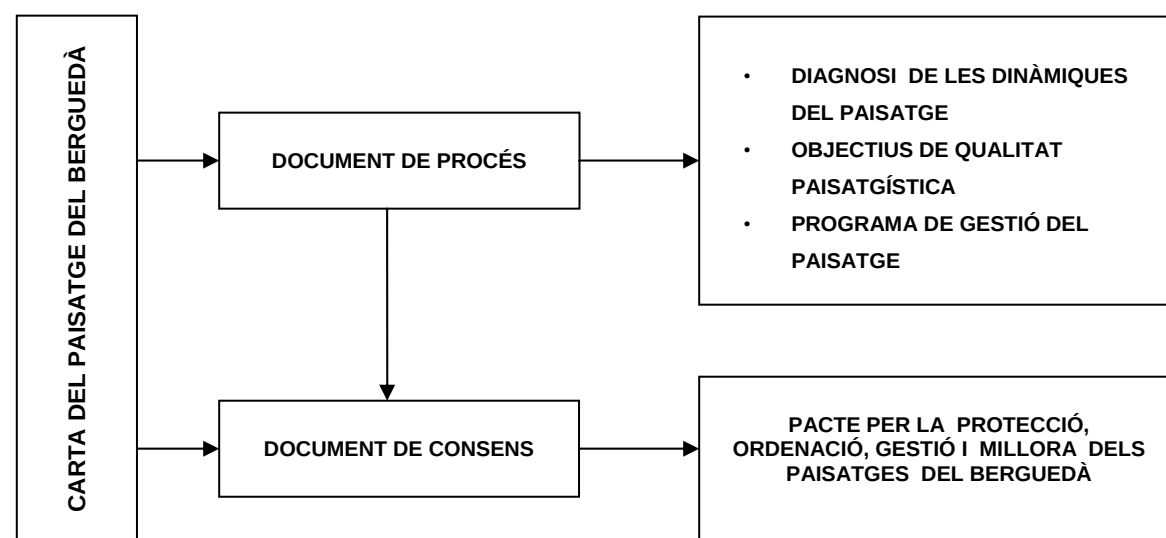
B) Document de consens per a la seva signatura.

Un cop elaborats els documents de procés, s'ha redactat un document de consens anomenat "Pacte per la protecció, ordenació, gestió i millora dels paisatges del Berguedà" per tal que pugui ser signat per la major part dels agents públics i privats implicats directament en la promoció de la Carta del Paisatge.

L'objectiu fonamental d'aquest procés és que la Carta del Paisatge del Berguedà, esdevingui un instrument col·lectiu de compromís a favor de la protecció, millora i valorització dels paisatges del Berguedà.

⁷

La metodologia utilitzada per la formulació i redacció dels Objectius de Qualitat Paisatgística i per l'homologació de les definicions dels valors del paisatge ha estat adoptada del document anomenat " Prototipus de Catàleg de Paisatge" elaborat per l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

El **Pacte per la protecció, ordenació, gestió i millora dels paisatges del Berguedà** s'ha signat per part dels principals agents que han participat directament en el procés d'elaboració de la Carta del Paisatge i a continuació es presenta amb la intenció que rebi les màximes adhesions possibles dels altres agents de la comarca implicats directament o de forma indirecta en la protecció i promoció dels paisatges del Berguedà.

Berga, 26 de març de 2007

Albert Cortina i Ramos, advocat
Estudi DTUM

Josep Gordi i Serrat, geògraf
Universitat de Girona